

MÄLUTULBAD

KOMMUNISMIOHVRITE MEMORIAALI ASUKOHA JA IDEEKAVANDI KONKURSS

KOHA VALIK

VÄIELDAMATULT ON EESTI FOOKUSPUNKT TALLINN - SIIN ELAB KÕIGE ROHKEM INIMESI, SIIN KÄIB KÕIGE ROHKEM KÜLALISI NING TÕENÄHISELT LEIDIS SIIN ASET KÕIGE ROHKEM REPRESSIOONI, SEETÕTTU ON SELGE, ET KOMMUNISMIOHVRITE MEMORIAAL PEAB OLEMA TALLINNAS.

ÕHISKONDLIKE PINGETE JA POLIITILISTE VÄLJAKUTSETE LAHENDAMINE MONUMENTIDE ABIL EI NÄI TÄNA PÄEVAL ENAMI MÕISTLAK PERSPEKTIV. KUIGI MONUMENTE RAJATAKSE MINEVIKULE, PIDADES SILMAS IGAVIKKU, POLUSTATAVAD NEED ESMAKOHES OLEVIKU VÄÄRTUSI JA HOIJKUID. ÜRSKI MONUMENT EI SÄILITA OMA ESIALGSET TÄHENDUST, VAID UUEID PÕLVKONNAD, UUEID MÄLÜKOLLEKTIVID KIRJUTAVAD NEID ÜLE UUTE TÄHENDUSTEGA.¹

SEDA MÕTET EDASI SEEDIDES TUNDUS KÕIGE OIGEM KOHT KOMMUNISMIOHVRITE MEMORIAALI RAJAMISEKS MAARJAMÄE MEMORIAAL JA SELLE ÜMBRUS. MAARJAMÄE MEMORIAAL ON EESTLASTE SEAS ILMSELT SIINI MÕNETI VASTAKAID TUNDEID TEKITAV KUID MEMORIAAL ISENESEST EI OLE EGA PEAKSI OLEMA KOHT VAENU ÕHUTAMISEKS VÕI VIHAMÕTETE HAUDUMISEKS. MEMORIAAL VÕIKS OLLA KOHT MEENUTUSTEKS, MÄLESTUSTEKS JA UUTE MÕTETE MÕTLEMISEKS. REPRESSIOONIDE TÕTTU ON OTSESEMALT VÕI KAUSEMALT HAIGET SAANUD ILMSELT IGA EESTI PEREKOND KUID TÄNASEKS PÄEVAKS VÕIME EHK VÄITA, ET NENDEST VALUDEST OLEME OPPINUD KA MIDA GI KASULIKKU, OSKAME OMA VABADUST PAREMINI HINNATA, OLEME VISAD, ELUTARGAD JA KIIRE KOHANEMISVÕIMEGA.

MEMORIAALI KOHA VALIKUL ON LÄHTUTUD KA ENERGEETILISTEST LÄHTEPUNKTIDEST. MAARJAMÄE MEMORIAAL ON VÄIELDAMATULT VÄGA TUGEVA ENERGEETILISE LAENGUGA MAASTIKUOBJEKT. SEE ON KOHT MIS LOOB SUUREPÄRASE FOONI IGAVIKULISTEL TEEMADEL. MÕTISKLEMISEKS, SIIN SAAVAD KITSAL ALAL KOKKU EESTLE MITMED VÄGA ISELOOMULIKUD LOODUSLIKUD VÄÄRTUSED - MERI, METS JA PÕHJA-EESTI KLINT. LOODUSAJAKIRI LOODUS KORRALDAS 1999. AASTAL KÜSITLUSE "33 EESTI POPULAARSEMAT LOODUSMONUMENTI" JA ÕLEKAALUKALT (SEDA TOETAS LIGI 80% VASTANUJAST) VÕITIS ESIKOHA PÕHJA-EESTI KLINT. LOODUST ON EESTLASED LÄBI KOGU OMA AJALOO KÕRGEILT HINNANUD NING THITPEALE KÄIAKSE TÄNASENI MUREMÕTTEDE KUSKIL MERE ÄÄRES, METSAS PUU KÕRVAL VÕI LAGENDIKUSERVAL MÕTISKLEMAS.

KOKKUVÕTVALT ON MAARJAMÄEL OLEMAS VÕIMAS MAASTIKUOBJEKT NING VÄGA TUGEV LOODUSLIK FOON MIS LOOVAD SUUREPÄRASED EELDUSED KOMMUNISMIOHVRITE MEMORIAALI RAJAMISEKS. LISAKS ASUB LÄHEDAL AJALOOMUSEUM NING ON OLEMAS HEAD LIGIPÄASUD LOGISTILISELT (ÕHISTRANSPOORT, OLEMASOLEVAD PARKLAD ETC.)

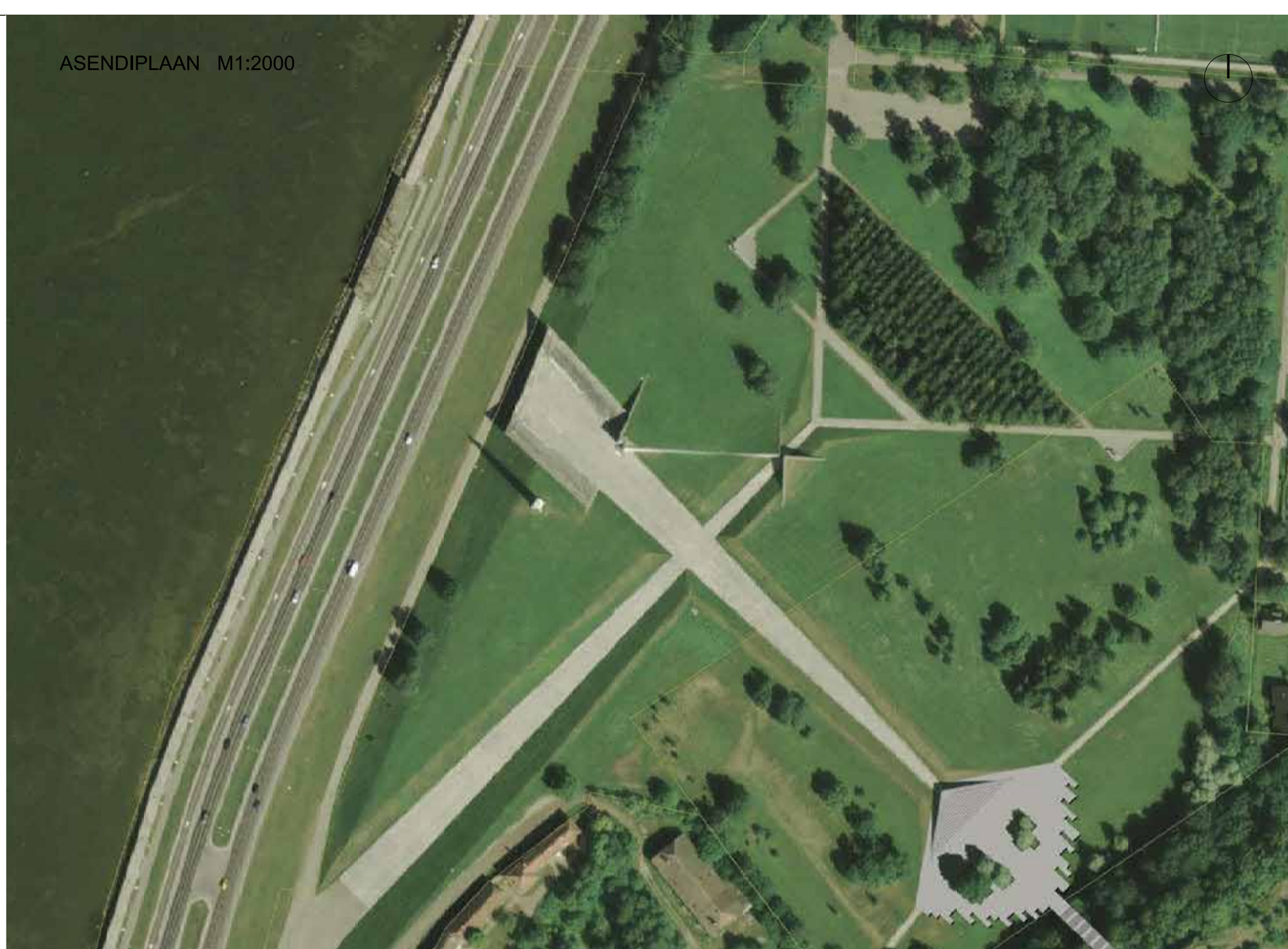
IDEE

TEATAVAST JÄI MAARJAMÄE MEMORIAALI II ETAPP RAJAMATA KUID IDEE PİKENDADA MERE SUUNALAST TELGE MAASTAPSE TREPISTIKU GA KLINDI PEALSENI ON SELLESSE PROJEKTI LUBA ALGUSEST PEALE SISSE KIRJUTATUD. PRAEGU ON SELLES KOHAS KLINT PEITUNUD PUUDE VARJU. KLINDI EES ON LAI MURUPLATS NING KLINDI PEAL, KUST AVANEVAD TALLINNA KÕIGE ÜLENDAVAMAD VAATED, KASVAB TÄIESTI ÄINLAADNE MADAL-HÕRE FLOORA.

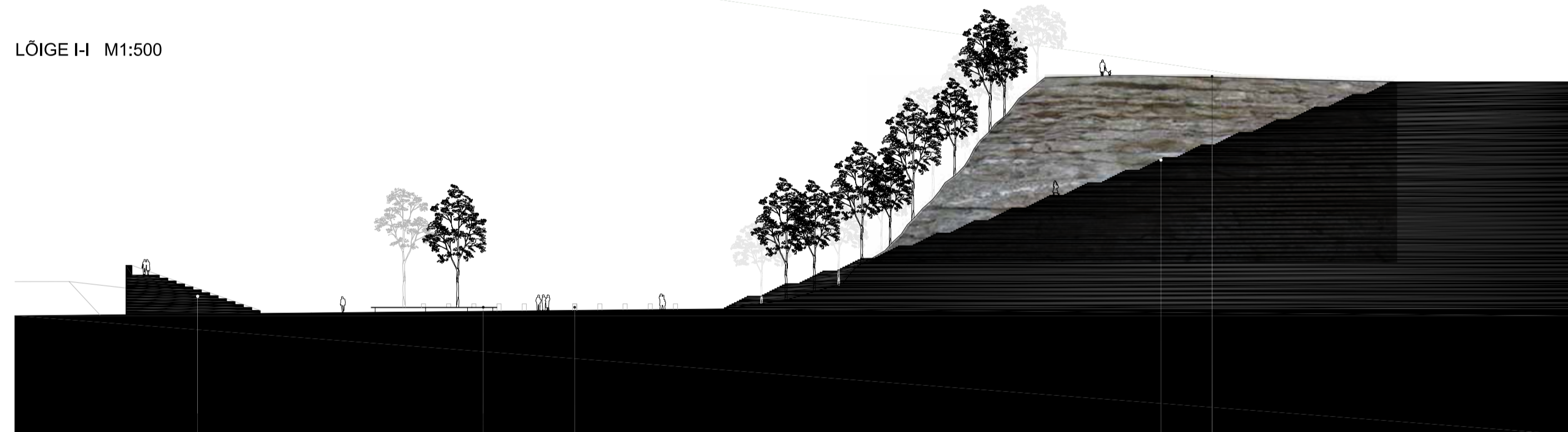
ANTUD TÕO IDEE ON ELLU VIA KUNAGISE PROJEKTI II ETAPP KUID MITTE NII MONUMENTAALSEL VIISIL NAGU SEDA OLI PLAAINNUD ALLAN MURDMAA VAD ASKEETLIKUMALT. IDEE ON MAARJAMÄE MERESUUNALISEL TELJEL RAJADA 6M LAINE TREPISTIK LÄBI KLINDI ÜLES LÄSNAMÄE KLINDIPLATOOLE. TREPISTIKU ETTE TULEB MÄLESTUSTE VÄLJAK MILLE KLINDI POOLE EENDUVATES SERVADES ON 31 MÄLUTULPA. NEED TERASEGA KAETUD TULBAD ON TÄIS KIRJUTATUD LUGUSID JA MEENUTUSI REPRESSIOONIDE AJAST. TULPADE ETTE VÄLJAKU POOLE SAAB ASETADA KÜÜNLAID JA PÄRGI. TULPASID ON 31. ETGAT TULPA. SAAKS VAJADUSEL SIDUDA MINGI KINDLA KUUPÄEVA GA. SAMAS EI OLE SEE KATEGORILINE - EESMÄRK ON LUUA MEMORIAAL KUS IGA KÖLASTAJA LOOB OMA KOHA JA RITUAALI. OLEMASOLEV NÖLV TREPISTIKU JA MAARJAMÄE MEMORIAALI TELJE VAHEL SÄILITATAKSE KUID SELLE PRAEGUNE MURUKATE ASENDATAKSE LAIA TREPISTIKU GA KUS SAAB PÄRIESE KÄES MÄLESTUSTE VÄLJAKUST JA ÜLES PLATOOLE VIVAVST TREPISTIKUST SUUREPÄRASE ÜLEVÄATE. TREPISTIK ÜLEMISELE PLATOOLE JA SELLEL KÜLSEMINE ON OSA MEMORIAALI TUNNETAMISEST. ILMSELT EI OLE TREPISTIKU LÄBIMINE KERGE KUID ÜLEMISELE PLATOOLE KOHALE JÖUDMINE ON SEGA VÄÄRTUSLIKUM. PÄRAST TAGASI ALLA LASKÜDES AVANE SUUREPÄRANE VADE MEMORIAALIDE KOMPLEKSILE JA MERELE - HING PUHKAB, SELLINE ÜLES-ALLA KÄIK ON OSA MEMORIAALI KÖLASTAMISEST, LUUES FÖÜSILISELT TUNNETATAVA JA SISULISELT KANDVA RÄNNAKU.

KOHAD ON KILLUSTUNUD JA KOKKU PAKITUD LOOD, NAD ON MÖÖDANIKUD, MILLE TEISEID ON NÄPANUD ENDALE LUGEMISEKS, NAD ON AEGADE KUHIATISED, MIS VÖIVAD KÜLL UUESTI LAIALI PÜDENEDA. KUID PIGEM SIISKI SÄILIVAD OTSEKUI OOTEL JUTUSTUSTENA, JÄADES ISE PILT MÖISTATUSEKS. JA LÖPUKS ON NAD SÜMBOLISATSIOONID, MIS OTSEKUI TSÜSDIDENA PEITUVAD KEHA VALUS VÖI NAUDINGUS.²

1. TAMM, MAREK HALLA. SAALE (2008). MONUMENTAALNE KONFLIKT. TALLINN: VARRAK.
2. CERTÉAU, MICHEL DE (2005). IGAPÄEVA SE PRAKTIKAD I. TEGEMISKUNSTID. TARTU: TARTU ÜLKOOLU KIRJASTUS.

LÖIGE I-I M1:500

LAI TREPISTIK ISTUMISEKS SUUNAGA MÄLESTUSVÄLJAKU JA PÄRIESE POOLE, ASTMED HELEDAST BETOONIST

OLEMASOLEVATE SÄILITATAVATE PUUDE ÜMBER ON MURUPLATS, MIS ON TÖSTETUD 500MM KÖRGUSELE, PLATSI SERVADES ON TERMOTÖÖDELDUD JA TUMEDAKS PEITSITUD PUUDUST ISTMED

MÄLUTULBAD MILLELE PEALE JA KÖLGEDELE ON KIRJUTATUD INIMESTE MÄLESTUSED REPRESSIOONI AJAST, LOOD KOGUTAKSE KOKKU ENNE MEMORIAALI RAJAMIST. TULBAD ON VIIMISTLETUD MUSTA TERASEGA KUHU ON TEKSTID SISSE GRAVEERITUD, TULBAD LOOVAD FOONI KUHU ETTE SAAB PANNA PÄRGASID JA KÜÜNLAID

TREPP LÄBI PÄEKLINDI ÜLEMISELE PLATOOLE PÄEKAARE PARKI

PÄEKAARE PARK KUJUNDATAKSE MINIMAALSETE SEKKUMISTEGA JA ÜLIMA TUNDLIKUSEGA OLEMASOLEVASSE LOODUSLIKKU KÖÖSLUSESSE

